

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№3

2026
MART

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google
Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, mart.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

KORXONALARDA ICHKI AUDIT TIZIMINING BOSHQARUV QARORLARI QABUL QILISHDAGI O'RNI	24
Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li	
FISKAL SIYOSAT SAMARADORLIGI VA SOLIQ TUSHUMLARI DINAMIKASI: O'ZBEKISTON MISOLIDA ILMIY TAHLIL	30
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI KELITIRIB CHIQUARUVCHI ASOSIY OMILLAR HAMDA IQTISODIYOTGA TA'SIRI	37
Toxtabayev Oybek Odilovich	
QISHLOQ XO'JALIGI OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA ZAMONAVIY BOSHQARUV	42
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTON GLOBAL-IQTISODIY RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O'RNI	48
Kuvatova Oliya Sheraliyevna	
QURILISH SANOATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING IQTISODIY MOHIYATI VA ULARNI KAPITAL BOZORI INSTRUMENTLARI ORQALI MOLİYALASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	54
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
IQTISODIY ISLOHOTLAR DAVRIDA TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING OMILLARI	61
Yangiboyev F.B.	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI ERTA ANIQLASH VA BOSHQARISHNING INTEGRATSIYALASHGAN RISK-INDEKS MODELİ	68
Kalandarov Abdulla Baxtiyorovich, Rajabov Shoxrux Suvon o'g'li	
RUX VA QO'RG'OSHINNI SELEKTIV AJRATIB OLISHNI KOMBINATSIYALASH TEXNOLOGIYASI VA NAZARIYASI.....	74
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Haqberdiyev Dilshod Qodir o'g'li	
UY-JOY QURILISHI HAJMINI UZOQ MUDDATLI PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	81
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
O'ZBEKISTONDA BOG'DORCHILIKNI RIVOJLANTIRISHDA IQLIM VA TABIIY OFATLAR NATIJASIDA YETKAZILDAN TALOFATLARNI DAVLAT TOMONIDAN KOMPENSATSIYA QILISH MEKANIZMI.....	85
Sattorov Orifjon Boymurodovich	
AHOLI MOLİYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH MEKANIZMLARI.....	90
Abdug'aniyev Uchqun Habibulla o'g'li	
O'ZBEKISTON QURILISH SANOATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RIVOJLANISH DINAMIKASI VA TENDENSIYALARI	96
Musaeva Aynura Abayxolievna	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF SOCIAL INFRASTRUCTURE TRANSFORMATION IN THE CONTEMPORARY ENVIRONMENT.....	104
Normurodov Khusan Eshmakhmatovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING INVESTITSION FAOLLIGINI BAHOLASH YO'LLARI	108
Begamov S.X.	
DEBITORLIK QARZLARINING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI	112
Normatova Gulmira Xayrullaevna	

SOLIQLARNI PROGNOZLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH AMALIYOTI TAHLILI.....	118
Ergashov Jamshid Ashurovich	
MEHNAT XARAJATLARI HISOB: NAZARIY ASOSLAR, USULLAR VA BOSHQARUVDA AHAMIYATI.....	126
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
KORPORATIV XIZMATLARNING BANK FOYDASIGA TA'SIRI: KOMISSION VA FOIZLI DAROMADLAR TAHLILI	131
Qurbonov Abror Abdullayevich	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA TASHKILY MEXANIZMLARI	136
Djamalov G'ofir Oribjanovich	
OCHIQLIK INDEKSI VA KORRUPTSIYAGA QARSHI KURASH SAMARADORLIGI: O'ZBEKISTON TAJRIBASINING INSTITUTSIONAL TAHLILI	144
Dilshod Pulatov, Uchqun Abdug'aniyev	
DUNYO SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIVAVIY HOLATI VA NATIJALARI TAHLILI	153
Alimov Baxodir Batirovich	
QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMAT KO'RSATISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	160
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
QURILISH TASHKILOTLARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INNOVATSION USULLARI	164
Muxibova Guli Yarkinovna, Sharifxodjayeva Odina Ulug'bek qizi	
AXBOROT-RESURS MARKAZLARINING TALIM JARAYONIGA TA'SIRINI BAHOLASH	168
Pirmedova Xayitgul Muxammedovna	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEXANIZMLARI: XALQARO TAJRIBA VA INSTITUSIONAL YONDASHUVLAR	173
Bafoyev Farrux Jo'raqulovich	
KORXONALARDA AI-DRIVEN "DECISION SUPPORT SYSTEMS" (DSS)NI JORIY ETISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Mardanova Ra'no	
STRENGTHENING THE FINANCING OF FAMILY-OWNED ENTERPRISES IN UZBEKISTAN THROUGH BANK CREDIT	186
Baymuratova Zina Aqilbekovna, Ibadullaeva Asal Ulugbek qizi	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA DAVLAT BOSHQARUV TIZIMLARINI RAQAMLASHTIRISH	192
Aytmuratov Qutlimurat Jalgasovich	
ATTRACTING INVESTMENTS FROM FINANCIAL MARKETS AND FACTORS INFLUENCING THE INCREASE OF THEIR ATTRACTIVENESS	196
Kholov Sherali Akhrorboyevich	
MARKAZIY OSIYODA TRANSCHEGARAVIY SUV RESURSLARINI BOSHQARISH VA ADOLATLI TAQSIMLASHNING NAZARIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	200
Matkarimov Mansur	
XALQARO XIZMATLAR SAVDOSIDA TIBBIY TURIZMNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	206
Farxodova Shohnova Umidbek qizi	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BAHOLASHNING KO'P OMILLI INDIKATORLARI TIZIMI	213
Ibroximov Iloxomjon Shavkatjon o'g'li	
SANOAT KORXONALARINI IQTISODIY FAOLIYATINI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI	219
Tillayeva Barno Ramiziddinova	
NOTIJORAT TASHKILOTLAR FAOLIYATIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVI VA AUDITORLIK HISOBOTLARINING O'ZIGA XOSLIGI	224
Xolmirmayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	

ЦИФРОВЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ РЕИНТЕГРАЦИИ ВОЗВРАЩАЮЩИХСЯ ТРУДОВЫХ МИГРАНТОВ: МЕЖДУНАРОДНАЯ ПРАКТИКА И ВОЗМОЖНОСТИ ДЛЯ КЫРГЫЗСТАНА.....	230
<i>Амантурова Дилбара Кыдыкбековна</i>	
РОЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ЛЕКСИКИ В ЯЗЫКОВОЙ ПОДГОТОВКЕ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ.....	237
<i>Асрарова М.У.</i>	
О СКОРИНГОВЫХ МЕТОДАХ ЭКСПРЕСС-АНАЛИЗА ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ.....	242
<i>Ирмухамедова Муслима Дилшодовна</i>	
UY-JOY QURILISHIDA ESKROU MEXANIZMLARINI JORIY ETISH ORQALI INVESTITSION XAVFSIZLIK VA MOLIVAVIY SHAFFOFLIKNI TA'MINLASH	247
<i>Karimov Inomjon Ortikbaevich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MASALALARI	254
<i>Kamoliddinov Ilhomjon Muxammadjonovich, Kobilov Murod Vakkosovich</i>	
TIJORAT BANKLARI RAQOBATBARDOSHLIGINING MOLIVAVIY BARQARORLIK KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	259
<i>Axmedov Toxirjon Xasanjon o'g'li</i>	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA ENERGETIKA VA ISHLAB CHIQARISH SALOHİYATINING ROLI	264
<i>Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li</i>	
TIJORAT BANKLARIDA KOMPLAENS-NAZORAT TIZIMI ORQALI RISKLARNI SAMARALI BOSHQARISH	270
<i>Fayziyev Sherzod Djunaydilloyevich</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ БАНКОВСКИМИ РИСКАМИ И СТРАХОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ ОПЕРАЦИЙ В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКИНГА В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ.....	275
<i>Бахтиёров Худайберган Хамдам угли</i>	
DOIMIY BO'LMAGAN KUCH TA'SIRIDA DEFORMATSIYALANUVCHAN STANDART CHIZIQLI QATTIQ MODEL ISHLAB CHIQISH VA SONLI TAHLIL QILISH.....	282
<i>Ahmadov Ilhom Aktam o'g'li, Isomova Sabohat Islom qizi</i>	
YOUTH ENTREPRENEURSHIP AS A FACTOR OF STRUCTURAL ECONOMIC TRANSFORMATION IN UZBEKISTAN.....	290
<i>Isakjanova Saboxat Muhamedovna</i>	
МОДЕЛИРОВАНИЕ САМОВОЗБУЖДЕНИЕ НЕЯВНОПОЛЮСНОГО СИНХРОННОГО ГЕНЕРАТОРА ПРОДОЛЬНО-ПОПЕРЕЧНОГО ВОЗБУЖДЕНИЯ.....	298
<i>Пирматов Нурали Бердиёрович, Бекишев Аллаберген Ергашевич, Бердиёров Улугбек Нурали угли, Бердиёров Улмасбек Нурали угли</i>	
YURTIMIZDAGI EKOLOGIK SOF YOG'OCH MATERIALLARIDAN TAYYORLANGAN ORAYOMA KONSTRUKSIYALARINING CHO'ZILISHGA QARSHILIGI	305
<i>Yunusaliyev Elmurod Muhammadyaqubovich, Toshpulatov Ilhomjon Baxtiyorovich</i>	
AYDAR-ARNASOY KO'LLAR TIZIMINING SHAKLLANISH BOSQICHLARI VA ZAMONAVIY EKOLOGIK MUAMMOLARI.....	311
<i>Aminov Hamza Husanovich, Madrimov Rajabboy Masharipovich, Xamdullayeva Aziza Baxtiyor qizi</i>	
EXPLAINABLE AI YORDAMIDA SOC UCHUN TUSHUNTIRILADIGAN KIBERXAVF ANIQLASH TIZIMINI ISHLAB CHIQISH	318
<i>N.N. Jo'rayev, A.Sh. Juraboyev</i>	
QUYOSH FOTOELEKTRIK MODULLARINI SUV YORDAMIDA TOZALASH VA SOVITISH USULLARI TAHLILI	324
<i>Ibragimov Umidjon Hikmatullayevich, Qodirov Jobir Ro'zimatovich, Izomov Shahzod Niyoz o'g'li, To'yumurodov Quvonchbek Sherzod o'g'li</i>	

RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNING QURILISH SOHASIGA INTEGRATSIYASI: ILG'OR XALQARO TAJRIBA	332
Fayziyeva Gulnoza Abdurahmonovna	
ФАКТОРЫ НАЛОГОВОЙ КУЛЬТУРЫ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА СОБИРАЕМОСТЬ НАЛОГОВ: СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ И ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ	339
Хакимова Ситора Ильёсжон кизи, Муталова Дилором Махамаджановна	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ЭКСПЕРТНОГО ПРОГНОЗИРОВАНИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ	345
Л.А. Кадырова, Б. Н. Эгамов	
О'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SUG'URTA BOZORINING TUZILISHI TAHLILI	350
G'ozdiyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQALARDA INNOVATSION FAOLIYATNI MOLİYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH MASALALARI	358
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
KONTEYNERLI TASHUVLARNING JORIY HOLATI, MAVJUD MUAMMOLAR VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	366
Samatov G'affor Alloqulovich, Xolmatov Bekzod Nurmatovich, Toxirov Maxmudjon Murodjon o'g'li, Absattarov Isomiddin Xotam o'g'li	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH OMILLARI BO'YICHA NOMUVOFIQLIKNI ANIQLASH VA BARTARAF ETISH MEXANIZMI	381
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna	
TASHQI SAVDO BALANSINI MUVOZANATLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY JIHATLAR	386
Rahimov Eshmurod Normurodovich, Misliddinov Ikromjon Kamoliddin o'g'li	
SIFATLI TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH VA AHOLIGA QAMROVNI TA'MINLASHDA BOSHQARUV QARORLARINING AHAMIYATI	391
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARIDA GIPERPARAMETRLARNI MATEMATIK OPTIMALLASHTIRISH USULLARI	396
Husan Arziqulov Normurod o'g'li	
ENHANCING THE SERVICE SECTOR AS A MEANS OF CREATING EMPLOYMENT IN TOURISM INFRASTRUCTURE	401
Zarikeev Rasul Polatovich	
EXPANDING BANK CREDIT OPPORTUNITIES FOR FAMILY-OWNED ENTERPRISES IN UZBEKISTAN	406
Isakov Janabay Yakipbaevich	
BANKS' BROKERAGE AND ADVISORY SERVICES IN FACILITATING SECURITIES TRANSACTIONS AND IMPROVING MARKET LIQUIDITY	412
Isakov Isobek Janabay uli	
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ ВНЕШНЕЙ ТОРГОВЛИ	416
Ибрагимов Мансур Ахметович	
ОПТИМИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ПРОВАЙДЕРОВ В УСЛОВИЯХ ПОСТРОЕНИЯ НОВЫХ ЦЕПЕЙ ПОСТАВОК	421
Маннапова Феруза Фахриддин кизи	
О'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISLOM MOLİYASINI HUQUQIY TARTIBGA SOLISH VA INSTITUSIONAL ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	428
Isroilov Obid Olimjonovich	
OZIQ-OVQAT BOZORI KON'YUNKTURASINI BAHOLASHDA KO'P OMILLI REGRESSIYA MODELINING SAMARADORLIGI	433
Abduraxmonov Adxamjon Sultonboyevich	

AHOLI TURMUSH TARZINI YAXSHILASHNING ISTIQBOLLARI.....	438
Djuraeva Didora Sobirjonovna	
ZAMONAVIY MOLIVAVIY INFRATUZILMANING INSTITUSIONAL ASOSLARI: TO'LOV TIZIMLARI NAZARIYASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	441
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI MENEJMENT VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA STRATEGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	449
Zayaviddinova Nafisa Muxammadovna	
CORPORATE GOVERNANCE, FDI, AND URBANIZATION IN THE GREEN ECONOMIC TRANSFORMATION OF UZBEKISTAN	454
Ablaeva Valentina	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND MICRO-ENTERPRISE DEVELOPMENT	460
Dilafroz Kuchkorova	
LEGIRLANGAN PO'LATLARDAN TAYYORLANGAN PROKATLASH JO'VALARINI CHIDAMLILIGINI OSHIRISH UCHUN TERMIK PUXTALASH TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	466
Saydumarov Botir Muradovich, Berdiyev Darob Murotovich, Tashmatov Ravshan Qobilovich	
SHAMOL TURBINASINING IKKI TOMONLAMA TA'MINLANADIGAN ASINXRON GENERATORI O'TKINCHI JARAYONLARINING TAHLILI	471
Bekishev Allabergen Yergashevich, Kurbonov Najmiddin Abduxamidovich, Yunusov Obidxon Abdivait o'g'li, Jo'rayev Doston Majid o'g'li	
TIJORAT BANKLAR FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	479
Babaxanova Dildora Rustamovna	
RAQOBAT USTUNLIGIGA ERISHISHDA ZAMONAVIY MARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH	485
Meliqulov Abdulhalil Norinovich	
JAMOAT AHAMIYATIGA EGA TASHKILOTLAR TOIFASIGA KIRITISH MEZONLARI, ULARNING MOLIVAVIY HISOBOTLARI VA AUDITIGA QO'YILADIGAN TALABLAR.....	490
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
EFFICIENCY OF IMPROVING THE IT SERVICES EXPORT	494
Uzakov Ortik Shaymardanovich	
CHORVACHILIKDA ILK VETERINARIYA XIZMATI TARIXI: QADIMGI O'ZBEKISTON MISOLIDA.....	499
Sayfudinova Djamila Badridinovna	
AHOLINI IJTIMOYIY HIMOYALASH TIZIMINI BOSHQARISHGA BAG'ISHLANGAN DASTLABKI ILMIY QARASHLARNING SHAKLLANISHI VA ULARNING TAHLILI	503
Xamroyev Anvar Ashurovich	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI HAMDA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY AFZALLIKLARI.....	508
A.A.Abduvoxidov	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIVAVIY HOLATINI KOMPLEKS BAHOLASH VA IQTISODIY SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH	518
Turmanqulov Norpo'lat Sa'dullayevich	
PERFORMANCE APPRAISAL FAIRNESS AND EMPLOYEE OUTCOMES IN UZBEKISTAN'S EDUCATIONAL INSTITUTIONS: A QUANTITATIVE INVESTIGATION	525
Farida Nishanova	
SANOAT KORXONALARIDA SIFAT BOSHQARUVI TIZIMLARINING ISHLAB CHIQARISH JARAYONIGA TA'SIRI	535
O'.M. Baytanov	

DIGITAL METHODS FOR MONITORING HAND HYGIENE AND AUTOMATIC NAIL SEGMENTATION USING COMPUTER VISION TECHNOLOGIES	540
Shavkat Shukhratovich Azimov, Temurbek Zokir Ugli Daminov, Durdona Nurjonovna Rasulova, Dilorom Umrzakovna Nalibaeva	
MATLAB-BASED OPTIMIZATION OF METHANE FEED INTAKE IN A GTL PLANT FOR SYNTHETIC FUEL PRODUCTION.....	545
U.T. Beshimov, U.R. Azamatov, A.G. Makhsumov, E.E. Mashaev	
НЕОБХОДИМОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОПТИМАЛЬНОГО ИНВЕСТИЦИОННОГО ВЛОЖЕНИЯ В СОЦИАЛЬНО-ЗНАЧИМЫХ ИННОВАЦИОННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ	554
Зайналов Ж.Р. , Абдуллаева С.Ш., Нурмухамедов А.М.	
INFORMATIKA FANINI O'QITISHDA ONLAYN TEST VA AVTOMATIK BAHOLASH TIZIMLARI: INNOVATION METODLAR, ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA DOLZARB MUAMMOLAR TAHLILI	561
Nasriddinov Zaynoddin Xusniddin o'g'li, Sayidov Nozimjon Abdunosirovich	
SERVOMOTORLARNING XARAKTERISTIKALARI	565
Pirmatov Nurali Berdiyarovich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	572
O'rinov Komiljon Kozimovich	
MAISHIY XIZMAT KO'RSATISHDA SIFAT NAZORATINI OSHIRISHNI RAQAMLASHTIRISH YO'LLARI.....	576
Meliyev X.T.	
INVESTIGATION OF THE EFFICIENCY OF FATS AND OILS REMOVAL FROM WASTEWATER GENERATED BY PUBLIC CATERING ENTERPRISES	585
Durdona Obutjonova, Xayrullo Ibroximov, Ahmadjon Ibadullaev, Umar Chorshanbiev, Babaev Askar	
INSON KAPITALINING IQTISODIY MAZMUNI, UNI MOLIALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA O'ZBEKISTONDA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	591
Ismailova Gulruh Faxriddinovna	
HUDUDLARDA MOLIAVIY INKLYUZIVLIKNI RIVOJLANTIRISH VA AHOLINING MOLIAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI.....	596
Azlarova Mushtariybegim Abror qizi	
NORASMIY BANDLIK VA DAROMADLARNI SOLIQQA TORTISHDA SOLIQ IMTIYOZLARIDAN FOYDALANISH TAHLILI	600
Bozorova Ozoda Raximovna	
DAVLAT KORXONALARINI OMMAVIY JOYLASHTIRISH (IPO) ORQALI XUSUSIYLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI ("UZAUTO MOTORS" VA "O'ZBEKTELEKOM" AJ MISOLIDA).....	605
Razikov Ulug'bek Zaripovich	
QURILISHDA INNOVATION FAOLIYAT TUSHUNCHASI VA TURLARI	611
B.K.Abdusamatov, I.A.Yusupov	
ИССЛЕДОВАНИЕ МЕТОДОВ ЗАКРЕПЛЕНИЯ ПОДВИЖНЫХ ПЕСКОВ И ЭФФЕКТИВНОСТИ ЗАЩИТНЫХ ЛЕСНЫХ ПОЛОС ВДОЛЬ ЖЕЛЕЗНЫХ ДОРОГ	615
Лесов Кувандык Сагинович, Хуршида Абдимуминовна	
SURXONDARYO VILOYATI TUMANLARIDA INVESTITSIIYA MUHITINI YAXSHILASH OMILLARI.....	621
Qosimova Nodira Saidovna	
QISHLOQ XO'JALIGI ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARINI OPTIMALLASHTIRISH VA RENTABELLIKNI OSHIRISH STRATEGIYALARI (ANDIJON VILOYATI MISOLIDA)	627
Sanjarbek Sotvoldiyev Dilshodbek o'g'li, Qodirov Zohidjon Eraliyevich	

YIRIK KORXONALARDA SOLIQ NAZORATI TEKSHIRUVLARIGA OID ILMIY TALQINLARNING TAHLILI.....	632
Qo'shaqov Asrorjon Nematjonovich	
QUYOSH ISSIQXONALARIDA QUYOSH ENERGETIK QURILMALARIDAN FOYDALANISH USULLARI VA TEXNIK YECHIMLARI	640
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
IT-KORXONALARIDA INVESTITSIIYA VA EKSPORTNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI TAHLILI.....	648
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN LOYIHALAR TAHLILI	655
Rasulova Dilfuza Valiyevna	
СТРУКТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ И ФАКТОРЫ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПОДОТРАСЛЕЙ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ УЗБЕКИСТАНА.....	666
Уролова Севара Бехзод кизи	
MAHALLIY BUDJETLARNI SHAKLLANTIRISH VA TAQSIMLASH JARAYONIDA FUQAROLAR ISHTIROKI: SO'ROVNOMA NATIJALARI ASOSIDA TAHLIL	672
Shukurova Parizod, Soatova Nodira Boboxonovna	
TRANSPORT SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH: XORIJIY TAJRIBA.....	677
Mirzayeva Dildora Inomovna, Alijonov Ahadjon Hasanboy o'g'li	
BOSHQARUV ETIKASINING ZAMONAVIY BIZNESDA TUTGAN O'RNI VA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	686
Suyunov Dilmurod Xolmurodovich, Qodirov Tuyg'un Uzoqovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI INNOVATSION-TEKNOLOGIYALARNI QO'LLASH YO'NALISHLARI	694
Sh.A.Sultonov	
MINTAQAVIY INVESTITSION SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MODELLARINING ROLI	700
Qobilov Anvar Eshpo'latovich	
MASHINASOZLIKDA DETALLARNI SARALAB YIG'ISHNING AFZALLIGI VA AHAMIYATI	705
Baxramov Faxridin Xuzriddinovich, Abdixamidov Nurbek Ural o'g'li, Abdullayev Djura Xudoyorovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ МЕХАНИЗМОВ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ СТРОИТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ ВНЕДРЕНИЯ СИСТЕМЫ ЭСКРОУ-СЧЕТОВ	712
Жаксымуратов Казбек Раджович	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	717
Nurullayev Baxrom Botirovich	
XIZMATLAR SOHASI RIVOJIDA DAROMADLARNING INKLYUZIV O'SISHI, KAMBAG'ALLIK DARAJASI TUSHISHINING MUHIM OMILIDIR.....	724
Saparov Murod Irgashovich	
BOZOR MUNOSABATLARI RIVOJLANISHI SHAROITIDA SOLIQ TIZIMINING DOLZARB MASALALARI.....	728
Umurzak Rajabov	
TIJORAT BANKLARIDA RESURS BAZASI SHAKLLANISHINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	734
Bolibekov Shahboz Baxodir o'g'li	
OLIY TA'LIM VA ISHLAB CHIQARISH KORXONALARI O'RTASIDAGI INNOVATSION HAMKORLIK	741
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	

QURILISH TARMOG'IDA KICHIK VA YIRIK KORXONALAR IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INVESTITSION-INNOVATSION MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	744
Axmedova Nilufar Shuxratovna	
КЛЮЧЕВЫЕ ЛИЧНОСТНЫЕ КАЧЕСТВА ПЕДАГОГА КАК ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ.....	750
Киличева Феруза Бешимовна	
NEYROPSIXOLINGVISTIKADA INVERSIV GAP KONSTRUKSIYALARINING FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI	755
Tuyboyeva Shakhnoza	
ROLE OF MODERN MODELS IN REGIONAL PRODUCTION MANAGEMENT	758
Abdullayev Muzaffar Abdurjabbarovich	
HUDUDIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MONITORING TIZIMINING AHAMIYATI.....	761
Karimova Shirin Zoxid qizi	
MASOFAVIY BANK XIZMATLARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI VA ILG'OR XORIJ TAJRIBASI	766
Xolmatova Asila Menglimurod qizi	
QASHQADARYO VILOYATIDA NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARINING IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI	773
Sattorov Firdavs Ziyodullayevich	
TUSHUM VA DAROMAD HISOBI KATEGORIYALARINI XALQARO MOLIVAVIY HISOBOT STANDARTLARI ASOSIDA TAHLILI.....	777
Bayjanov Sarsengaliy Xalmuratovich	
GLOBALASHUV SHAROITIDA TADBIRKORLIKDA XALQARO SAVDO MUNOSABATLARINI RIVOJLANTIRISHNING METODOLOGIK ASOSLARINI SUN'IIY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	783
Xudayberdiyev Otabek Absalomovich	
QASHQADARYO VILOYATINING TABIIY TURISTIK RESURSLARI VA ULARNING TURIZM RIVOJLANISHIDAGI ROLI	790
Suyunova Dilnoza Mexridin qizi	
O'ZBEKTELEKOM AK TEXNIK SAMARADORLIGINI BAHOLASH: DEA CCR MODEL VA MALMQUIST TFP INDEKSI ASOSIDA TAHLIL.....	794
Salimova Husniya Rustamovna	
BIZNES-JARAYONLARNI MODELLASHTIRISHNING MOHIYATI VA ULARNI MOLIVAVIY-IQTISODIY KO'RSATKICHLAR ORASIDAGI BOG'LIQLIK.....	800
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
XORIJIY TURISTLAR UCHUN KREATIV VA JOZIBADOR TURIZM MAHSULOTLARINI SHAKLLANTIRISH YO'LLARI	805
Abdurasulov Shavqiddin Erkin o'g'li	
XALQARO MOLIVA INSTITUTLARI MOLIVAVIY RESURSLARINING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI LOYIHALARDAGI ROLI VA SAMARADORLIGI	811
Rasulova Dilfuza Valiyevna	
IQTISODIY O'SISH VA ISHSIZLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNING NAZARIY MODELLARI	818
Rasulev Alisher Fayziyevich, Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
RESPUBLIKAMIZDAGI YIRIK AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA "XALQCHIL IPO"NI O'TKAZISH ISTIQBOLLARI	822
Ibragimov G'anijon G'ayratovich	
МЕТОДОЛОГИЯ ОПРЕДЕЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРОДУКЦИИ ВИНОГРАДНОЙ ОТРАСЛИ.....	829
Сапаев Д.Х.	

SABZAVOT EKISHDA TUPROQNING FIZIK-MEXANIK XUSUSIYATLARI	835
<i>Ravshanov Hamraql Amirqulovich, Aliqulova Sevara Muxiddinovna</i>	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI LOYIHAVIY MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	839
<i>Abdurazakova Nasiba Sultanovna</i>	
O'ZBEKISTON HUDUDLARINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYATI ORGANLARINING ROLINI YANADA KUCHAYTIRISH YO'NALISHLARI	844
<i>Bekchanov Davron Masharipovich</i>	
TOG'LI SHAROITLARDI AVTOGREYDERLARNING YOQILG'I SARFIGA TA'SIR QILUVCHI FAKTORLAR	848
<i>Sarmonov Azizbek Xoshimjonovich, Abdukarimova Shoxsanam Murodjon qizi</i>	
JAHON AMALIYOTIDA TASHQI SAVDO SIYOSATINI TARTIBGA SOLISH MEXANIZMLARI VA ILG'OR TAJRIBALAR	855
<i>G'iyosov Ilhom Karimovich, Toxirova Risolat Abdushukur qizi</i>	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY BANK XIZMATLARINI TATBIQ QILISH IMKONIYATLARIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR	862
<i>Absamatov Asqar Ergashovich</i>	
ALOQA XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISH ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARINI ASOSIY YO'NALISHLARI	868
<i>Nazarov Sanjar Nasridinovich</i>	
RAQAMLI MEXANIZMLAR ASOSIDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	873
<i>Abdiyev Alimardon Chorshanbiyevich, Shamsiyeva Ruksora Nasirovna</i>	
MAMLAKATIMIZ MAHALLALARIDA TADBIRKORLIK VA HUNARMANDCHILIKNI RIVOJLANISH DINAMIKASI TAHLILI	876
<i>Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich</i>	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA RESURLARIDAN FOYDALANISHNI MODELLASHTIRISH	880
<i>Qo'ziyoyev Behzod Hamidovich</i>	
BARQAROR SANOAT VA ESG INTEGRATSIYASI: MUAMMOLAR VA IMKONIYATLAR	884
<i>Turg'unov Jasurbek Alimardon o'g'li</i>	
ОТ ТРАДИЦИОННОГО ПОЛИВА К ТОЧНОМУ ОРОШЕНИЮ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОДЫ В ХЛОПКОВОДСТВЕ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	890
<i>Rahimov Olim Xamitovich, Gulchexra Salimovna Narzullaeva</i>	
DIGITAL TECHNOLOGIES AS A KEY DRIVER OF SOCIO-ECONOMIC PROGRESS: A QUANTITATIVE ANALYSIS OF IMPACT TRANSMISSION MECHANISMS	898
<i>Bozorova Irina Jumanazarovna</i>	
RAQOBQT BARDOSHLIKNI OSHIRISHDA MEHMONXONA INNOVATSIYALARINING STRATEGIK AHAMIYATI	904
<i>Usmanova Gulida Valiyevna</i>	
KO'CHMAS MULK QIYMATINI OMMAVIY BAHOLASH UCHUN KOB-B-DUGLAS GIBRID MODELINI QO'LLASH	910
<i>Xushvaqtov Jasur Shuhrat o'g'li</i>	
САНИТАРНО-ЗАЩИТНАЯ ЗОНА КАК ИНСТРУМЕНТ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ ПРИ РЕАЛИЗАЦИИ КРУПНОМАСШТАБНЫХ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРОЕКТОВ (НА ПРИМЕРЕ ШЕРАБАДСКОЙ СОЛНЕЧНОЙ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКОЙ СТАНЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН)	919
<i>Омандавлатов Сирожиддин Содикович</i>	
ZAHAHLI CHIQINDILARNING ATROF-MUHIT VA INSON SALOMATLIGIGA TA'SIRINI KOMPLEKS BAHOLASH	924
<i>Ruziyeva Iroda Davutovna, Mavlonova Shaxnoza Raxmatovna</i>	

ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫЕ ТРАНСПОРТНЫЕ СИСТЕМЫ НА ОСНОВЕ VANET ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ.....	930
Лазарев Амир Пишембаевич, Шахобиддинов Алишер Шопатхиддинович	
STRENGTHENING THE FINANCIAL RESOURCE BASE OF COMMERCIAL BANKS IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION.....	938
Dilnoza Xaitboyeva	
SHAHAR INFRATUZILMASIDA NOGIRONLIGI BOR SHAXSLAR UCHUN TO'SIQSIZ MUHITNI TASHKIL ETISHDA XALQARO YONDASHUVLAR	941
Karimova Laziza Jaxongir qizi	
BANK RISKLARINI BOSHQARISHDA RISK-APPETIT TUSHUNCHASI VA UNI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYALARI	946
O'ktamova Nozima Narzulla qizi, Mirzaraximova Nurhayot Bahrom qizi	
O'ZBEKISTONDA MILLIY TAOMLARNING TURISTLAR SAYOHAT MOTIVATSIYASIGA TA'SIRINI BAHOLASH	950
Turayev Ziyadulla Norsoatovich	

O'ZBEKISTONDA MILLIY TAOMLARNING TURISTLAR SAYOHAT MOTIVATSIYASIGA TA'SIRINI BAHOLASH

Turayev Ziyadulla Norsoatovich

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Moliya va turizm kafedrası, i.f.f.d., (PhD)

ORCID: 0009-0006-1668-8833

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston milliy taomlarining turistlar sayohat motivatsiyasiga ta'siri nazariy va empirik jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotning dolzarbligi zamonaviy turizmga gastronomiya nafaqat ovqatlanish ehtiyojini qondiruvchi vosita, balki turistlarni muayyan destinatsiyaga jalb qiluvchi muhim motivatsion omilga aylanib borayotgani bilan izohlanadi. Tadqiqotda milliy taomlar, gastronomik tajriba, gastronomik qoniqish, destinatsiya imiji va qayta tashrif niyati o'rtasidagi bog'liqlik ilmiy adabiyotlar asosida ko'rib chiqildi hamda turistlar orasida o'tkazilgan anketa so'rovi natijalari bilan boyitildi. Empirik bosqichda 390 nafar respondent ishtirok etgan bo'lib, so'rovnoma 22 ta savol asosida turistlarning milliy taomlarga qiziqishi, gastronomik motivatsiyasi, autentiklikni qabul qilishi, umumiy qoniqishi, O'zbekiston haqidagi tasavvuri va qayta tashrif niyatini baholashga yo'naltirildi. Natijalar o'zbek milliy taomlari turistlarning sayohatga bo'lgan qiziqishini oshirishi, gastronomik tajribani boyitishi va umumiy sayohat taassurotini yaxshilashini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar: gastronomik turizm, milliy taomlar, turist motivatsiyasi, gastronomik tajriba, gastronomik qoniqish, destinatsiya imiji, qayta tashrif niyati, O'zbekiston turizmi, autentiklik, hududiy brending.

Abstract. This article provides a theoretical and empirical analysis of the influence of Uzbekistan's national dishes on tourists' travel motivation. The relevance of the study is explained by the fact that in contemporary tourism, gastronomy serves not only as a means of satisfying nutritional needs, but also as an important motivational factor attracting tourists to a particular destination. The study examines the relationship between national dishes, gastronomic experience, gastronomic satisfaction, destination image, and revisit intention on the basis of scholarly literature, and enriches this analysis with the results of a questionnaire survey conducted among tourists. The empirical stage involved 390 respondents, and the 22-question survey was designed to assess tourists' interest in national dishes, their gastronomic motivation, perception of authenticity, overall satisfaction, image of Uzbekistan, and revisit intention. The findings revealed that Uzbek national dishes increase tourists' interest in travel, enrich their gastronomic experience, and improve their overall travel impressions.

Keywords: gastronomic tourism, national dishes, tourist motivation, gastronomic experience, gastronomic satisfaction, destination image, revisit intention, tourism in Uzbekistan, authenticity, territorial branding.

Аннотация. В данной статье теоретически и эмпирически анализируется влияние национальных блюд Узбекистана на мотивацию туристов к путешествиям. Актуальность исследования обусловлена тем, что в современном туризме гастрономия выступает не только как средство удовлетворения потребности в питании, но и как важный мотивационный фактор, привлекающий туристов к определённым дестинациям. В работе на основе научной литературы рассмотрена взаимосвязь между национальными блюдами, гастрономическим опытом, гастрономической удовлетворённостью, имиджем дестинации и намерением повторного посещения, а также проведён анализ результатов анкетного опроса туристов. В эмпирическом этапе приняли участие 390 респондентов, а анкета, состоящая из 22 вопросов, была направлена на оценку интереса туристов к национальным блюдам, их гастрономической мотивации, восприятия аутентичности, общего уровня удовлетворённости, представления об Узбекистане и намерения повторного визита. Полученные результаты показали, что узбекские национальные блюда способствуют повышению интереса туристов к путешествиям, обогащают гастрономический опыт и улучшают общее впечатление от поездки.

Ключевые слова: гастрономический туризм, национальные блюда, мотивация туристов, гастрономический опыт, гастрономическая удовлетворённость, имидж дестинации, намерение повторного посещения, туризм Узбекистана, аутентичность, территориальный брендинг.

KIRISH

Zamonaviy turizmga gastronomiya tobora muhim ahamiyat kasb etib, u faqat ovqatlanish ehtiyojini qondiruvchi vosita emas, balki turistlarni muayyan hududga jalb qiluvchi kuchli motivatsion omil sifatida namoyon bo'lmoqda. So'nggi yillarda olib borilgan tadqiqotlar mahalliy taomlarni tatib ko'rish ko'plab sayohatchilar uchun safarning muhim tarkibiy qismiga, ayrim hollarda esa asosiy maqsadlaridan biriga aylanib borayotganini ko'rsatadi. Gastronomik tajriba destinatsiyani tanlash, sayohatdan qoniqish hosil qilish va qayta tashrif niyatini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Shu sababli milliy taomlar turistik mahsulotning oddiy servis elementi bo'lib qolmay, hududning madaniy qiyofasini ifodalovchi, turist xotirasida saqlanib qoluvchi va uni boshqalarga tavsiya etishga undovchi omil sifatida ham baholanadi.

Ilmiy adabiyotlarda gastronomik tajriba turistning destinatsiyani tanlash motivi va sayohatdan qoniqish darajasiga ta'sir etuvchi muhim determinantlardan biri sifatida talqin qilinadi. Xususan, push-pull modeli doirasida ichki omillar, ya'ni yangi ta'mni sinab ko'rish istagi, madaniy tajribaga qiziqish va ijtimoiy taassurot olish ehtiyoji, shuningdek, tashqi omillar, ya'ni an'anaviy taomlar, mahalliy oshxona muhiti va gastronomik makon gastronomik yo'nalishdagi sayohat qarorlarini shakllantiradi. Tadqiqotchilar an'anaviy va etnik taomlarni sinab ko'rishga bo'lgan qiziqish turistlarda autentiklikni his qilish, yangi madaniyatni anglash va emotsional qoniqish olish ehtiyojlari bilan chambarchas bog'liqligini ta'kidlaydilar. Bundan tashqari, mahalliy taomning ta'mi, sifati, hissiy qadri, madaniy mazmuni va ijtimoiy tajriba bilan bog'liq jihatlari turistlarning destinatsiya obrazi hamda qayta tashrif niyatiga ijobiy ta'sir qilishi ko'p bor tasdiqlangan.

O'zbekiston kontekstida mazkur masala alohida dolzarblik kasb etadi. O'zbek milliy oshxonasi, jumladan, plov, somsa, shashlik, lag'mon va boshqa an'anaviy taomlar mamlakatning madaniy identiteti hamda turistik jozibadorligining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Ayrim tadqiqotlarda O'zbekistonda gastronomik turizm milliy madaniyatni namoyon etuvchi, hududlar imijini shakllantiruvchi va turistik oqimni rag'batlantiruvchi strategik resurs sifatida baholanadi. Shu bilan birga, Samarqand va boshqa hududlar misolida olib borilgan izlanishlar gastronomik tajribaga kirish imkoniyati, transport va logistika omillari turistlarning gastronomik faoliyatga jalb etilishida sezilarli rol o'ynashini ko'rsatadi. Demak, milliy taomlarning turistik jozibadorligi faqat taomning o'zi bilan emas, balki unga yetib borish qulayligi, xizmat sifati va gastronomik makonning tashkil etilishi bilan ham bog'liqdir.

Shunga qaramay, O'zbekistonda milliy taomlarning turistlar sayohat motivatsiyasiga ta'sirini empirik va miqdor asosida o'rgangan tadqiqotlar hali yetarli darajada emas. Ayniqsa, gastronomik motivatsiya, autentiklik, gastronomik qoniqish, destinatsiya imiji va qayta tashrif niyati o'rtasidagi bog'liqlikni real respondentlar ma'lumotlari asosida ko'rsatib beruvchi ishlar soni cheklangan. Mazkur holat ushbu yo'nalishda yanada chuqurroq ilmiy izlanishlar olib borish zaruratini yuzaga keltiradi. Shu bois ushbu tadqiqotning maqsadi O'zbekistonda milliy taomlarning turistlar sayohat motivatsiyasiga ta'sirini nazariy va empirik jihatdan tahlil qilish, so'rovnomaga natijalari asosida ularning gastronomik qoniqish, destinatsiya imiji va qayta tashrif niyati bilan bog'liqligini yoritishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda gastronomik turizm global turizm industriyasining jadal rivojlanayotgan yo'nalishlaridan biri sifatida shakllanib, turistlar sayohat motivatsiyasini o'rganishda muhim ilmiy yo'nalishga aylangan. Tadqiqotchilar ta'kidlashicha, gastronomiya nafaqat turistik mahsulotning tarkibiy qismi, balki ayrim hollarda sayohatning asosiy motivatsion omili sifatida ham namoyon bo'ladi (Hall & Sharples, 2003).

O'zbekistonlik olimlar tomonidan olib borilgan ilmiy tadqiqotlarda gastronomik turizmning mamlakat turizm salohiyatini oshirishdagi o'rni keng yoritilgan. Xususan, Vafoxo'jayeva (2020) o'z tadqiqotida gastronomiyani turistlar uchun sayohatni tanlashdagi muhim omillardan biri sifatida baholab, milliy taomlar turistlarning qiziqishini oshiruvchi vosita ekanligini ta'kidlaydi. Muallifning fikricha, "gastronomik turizm turistlarning madaniy ehtiyojlarini qondirish bilan birga, ularning sayohat tajribasini boyitadi".

Shuningdek, Raximov va boshqalar (2021) milliy oshxonani turistik destinatsiya jozibadorligini oshiruvchi strategik omil sifatida ko'rib chiqadi. Ularning tadqiqotida "milliy taomlar orqali hududning o'ziga xos brendini shakllantirish mumkin"ligi qayd etilib, gastronomik turizmni rivojlantirish zarurligi asoslab berilgan. Bu yondashuv milliy taomlarni nafaqat madaniy meros, balki iqtisodiy resurs sifatida ham talqin qilish imkonini beradi.

Jalilov (2022) esa gastronomik turizmni O'zbekistonda yangi, ammo istiqbolli yo'nalish sifatida baholab, uning rivojlanishi xizmat ko'rsatish sifati va infratuzilmaga bevosita bog'liqligini ta'kidlaydi. Muallif "turistlarning milliy taomlarga bo'lgan qiziqishi xizmat ko'rsatish darajasi bilan chambarchas bog'liq" ekanligini qayd etadi.

Bundan tashqari, Odilova (2021) milliy taomlarni lingvokulturologik yondashuv asosida tahlil qilib, ularni xalqning mentaliteti, urf-odatlarini va tarixiy qadriyatlarini aks ettiruvchi muhim madaniy fenomen sifatida izohlaydi. Muallifning fikricha, "milliy taomlar turistlar uchun nafaqat oziq-ovqat, balki madaniy tajriba manbai hisoblanadi".

Xorijiy tadqiqotchilar tomonidan olib borilgan ilmiy ishlarda gastronomik turizmga nisbatan yondashuv yanada chuqur va kompleks xarakterga ega. Masalan, Long (2004) gastronomiyani “madaniyatni anglash vositasi” sifatida talqin qilib, turistlar uchun ovqatlanish jarayoni muhim tajribaviy element ekanligini ta’kidlaydi. Shu nuqtayi nazardan, milliy taomlar turistlar uchun autentik tajriba yaratishda muhim rol o’ynaydi.

Kim va Eves (2012) tomonidan o’tkazilgan empirik tadqiqotlarda esa turistlarning gastronomik motivatsiyasi quyidagi omillar bilan izohlanadi: yangi ta’mlarni sinab ko’rish istagi, madaniyatni o’rganish, ijtimoiy tajriba va hissiy qoniqish. Ular shunday xulosa qiladilar: “mahalliy taomlar turistlarning umumiy sayohat tajribasiga kuchli ta’sir ko’rsatadi va ularning qoniqish darajasini oshiradi”.

Bundan tashqari, Kivela va Crofts (2006) gastronomiyani turistik destinatsiya tanlashdagi asosiy omillardan biri sifatida baholab, ayrim turistlar uchun ovqatlanish tajribasi sayohatning asosiy maqsadiga aylanishini ta’kidlaydilar. Ularning fikricha, “gastronomiya turizmga raqobat ustunligini ta’minlovchi muhim vositadir”.

Milliy va xorijiy tadqiqotlarni taqqoslash shuni ko’rsatadiki, O’zbekistonlik olimlar asosan gastronomik turizmning iqtisodiy va madaniy ahamiyatiga urg’u beradilar, xorijiy tadqiqotchilar esa turistlar motivatsiyasi va xulq-atvorini empirik jihatdan chuqurroq o’rganishga e’tibor qaratadilar. Ayniqsa, xorijiy tadqiqotlarda statistik va ekonometrik usullarning keng qo’llanilishi ilmiy natijalarning aniqligini oshiradi.

Yuqoridagi adabiyotlar tahlili shuni ko’rsatadiki, milliy taomlar turistlar sayohat motivatsiyasining muhim omillaridan biri bo’lib, ular orqali turistlar nafaqat yangi ta’mlar bilan tanishadi, balki mahalliy madaniyatni ham chuqurroq anglaydi. Shu bois, O’zbekistonda gastronomik turizmni rivojlantirish va milliy taomlarni xalqaro miqyosda targ’ib qilish turizm sohasining ustuvor yo’nalishlaridan biri sifatida qaralishi lozim.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot aralash yondashuv asosida amalga oshirildi. Tadqiqotning nazariy bosqichida milliy taomlar, gastronomik turizm, turist motivatsiyasi, gastronomik qoniqish, destinatsiya imiji va qayta tashrif niyati o’rtasidagi bog’liqlikni yorituvchi ilmiy manbalar tahlil qilindi. Manbalarni tanlashda ularning mavzuga bevosita aloqadorligi, nazariy izchilligi va amaliy qo’llanish imkoniyati asosiy mezon sifatida olindi. Shu bosqichda tadqiqotning asosiy analitik yo’nalishlari sifatida gastronomik motivatsiya, autentiklik, gastronomik qoniqish, destinatsiya imiji va qayta tashrif niyati ajratib olindi.

Tadqiqotning empirik bosqichida anketa so’rovi o’tkazildi. So’rovnoma jami 390 nafar respondent ishtirok etdi. Tanlanma qulay tanlanma usuli asosida shakllantirildi va unga 18 yoshdan katta, safar davomida kamida bitta o’zbek milliy taomini tatib ko’rgan ishtirokchilar kiritildi. Respondentlar tarkibida ichki turistlar, xorijiy turistlar hamda boshqa toifadagi sayohatchilar mavjud bo’ldi, bu esa mavzuni turli turistik guruhlar kesimida umumiy baholash imkonini berdi.

So’rovnoma 22 ta savoldan iborat bo’lib, uning dastlabki qismi respondentlarning ijtimoiy-demografik va safarga oid tavsiflarini aniqlashga qaratildi. Xususan, unda yosh, jins, sayohat turi, tashrif buyurilgan hudud, safarning asosiy maqsadi va eng ko’p yoqqan o’zbek taomi haqidagi savollar berildi. Asosiy blok esa milliy taomlarning sayohatga qiziqishga ta’siri, gastronomik tajribaning muhimligi, taomlar xilma-xilligi, autentiklikni qabul qilish, mahalliy madaniyatni anglash, ta’m va sifat, xizmat, muhit va atmosfera, umumiy sayohat taassuroti, O’zbekiston haqidagi ijobiy tasavvur, qayta tashrif niyati, tavsiya qilish ehtimoli hamda milliy taomlarni topish va ularga yetib borish qulayligini baholashga yo’naltirildi. Savollar asosan Likert tipidagi javob variantlari asosida tuzildi, bu esa respondentlarning turli ko’rsatkichlarga bo’lgan munosabatini tizimli tarzda qayd etish imkonini berdi.

Olingan ma’lumotlar deskriptiv statistika asosida qayta ishlandi. Javoblar son va foiz ko’rinishida umumlashtirildi, asosiy tendensiyalar ajratildi va ular tadqiqotning nazariy modeli bilan bog’liq holda talqin qilindi. Mazkur tadqiqotda korrelyatsion yoki inferensial statistik tahlil qo’llanmadi, chunki ishning maqsadi milliy taomlarning turistlar sayohat motivatsiyasiga ta’sirini dastlabki empirik darajada ko’rsatishdan iborat bo’ldi. Shu sababli mazkur ish pilot xarakterdagi tadqiqot sifatida baholandi.

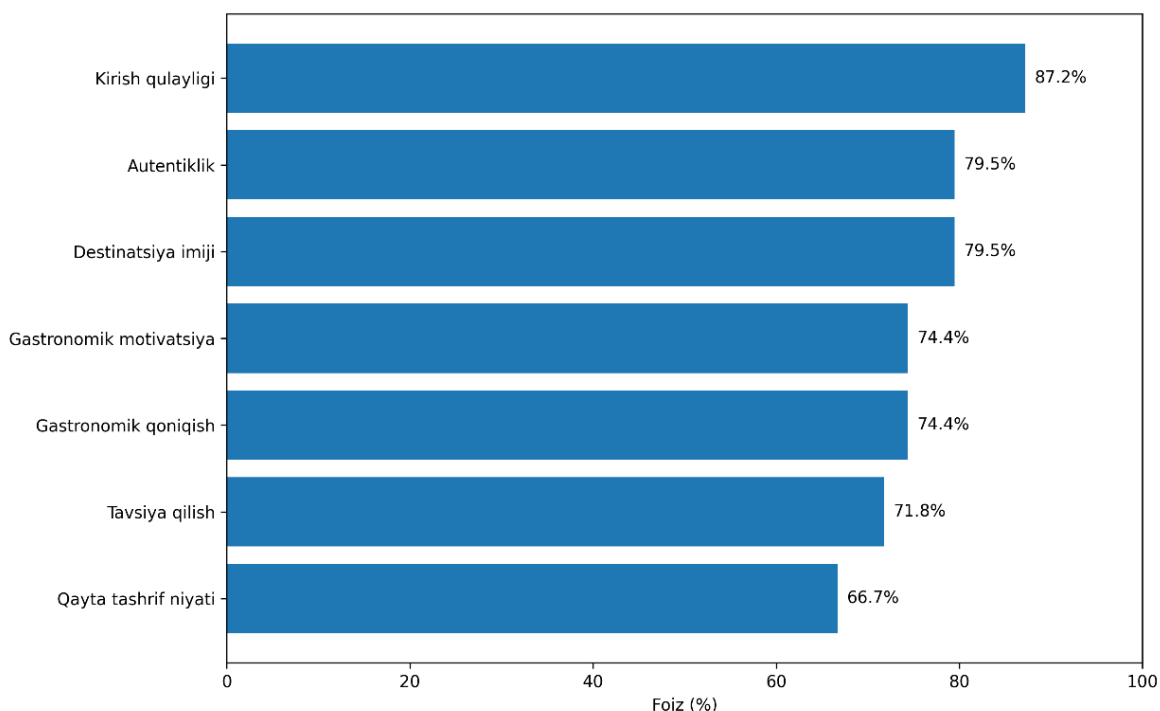
TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot davomida o’tkazilgan so’rovnoma jami 390 nafar respondent ishtirok etdi. Ularning 210 nafari ayol, 180 nafari erkak bo’ldi. Respondentlarning 220 nafari ichki turist, 120 nafari xorijiy turist, 50 nafari esa boshqa toifaga mansub bo’ldi. Eng ko’p tashrif buyurilgan hudud Samarqand bo’lib, u 170 ta javob bilan yetakchi o’rinni egalladi. Safarning asosiy maqsadi ko’proq madaniy sayohat sifatida qayd etildi. Eng ko’p yoqqan milliy taom sifatida esa plov tanlandi.

So’rovnoma natijalari milliy taomlarning turistlar sayohat motivatsiyasiga ijobiy ta’sir ko’rsatganini tasdiqladi. Respondentlarning 74,4 foizi o’zbek milliy taomlari O’zbekistonga kelish qiziqishini oshirganini bildirdi. Xuddi shu ulushdagi ishtirokchilar o’zbek taomlarini tatib ko’rish sayohatning muhim qismi bo’lganini qayd etdilar. Taomlar xilma-xilligini yoqtirgan respondentlar ulushi esa 79,5 foizni tashkil etdi (1-rasm).

Autentiklik va madaniy taassurot bilan bog'liq natijalar ham yuqori bo'ldi. Respondentlarning 79,5 foizi o'zbek taomlarini haqiqiy va an'anaviy deb baholadi. Shuningdek, 79,5 foiz ishtirokchi taomlarni sinab ko'rish orqali mahalliy madaniyatni yaxshiroq tushunganini ko'rsatdi. Taomning tayyorlanishi va taqdim etilishi orqali o'zbek madaniyatini his qilishga yordam berganini bildirgan javoblar ham ustun bo'ldi (1-rasm).

1-rasm. Milliy taomlarning turistlar sayohat motivatsiyasiga ta'siri bo'yicha asosiy ko'rsatkichlar

Gastronomik qoniqish ko'rsatkichlari bo'yicha ham ijobiy holat kuzatildi. Respondentlarning 74,4 foizi o'zbek taomlarining ta'mi va sifatini yuqori baholadi. Xizmatni ijobiy baholaganlar ulushi 71,8 foizni, muhit va atmosferadan mamnun bo'lganlar ulushi esa 76,9 foizni tashkil etdi. Bundan tashqari, 71,8 foiz respondent o'zbek taomlari safardan olgan umumiy taassurotini yaxshilaganini qayd etdi.

Destinatsiya imiji va kelgusi xulq bilan bog'liq javoblar ham ijobiy bo'ldi. Respondentlarning 79,5 foizi o'zbek taomlari O'zbekiston haqida ijobiy fikr shakllanishiga yordam berganini bildirdi. 76,9 foiz ishtirokchi milliy taomlarni mamlakatning o'ziga xos belgilaridan biri deb baholadi. Yana O'zbekistonga kelishni istaganlar ulushi 66,7 foizni tashkil etdi, 71,8 foiz respondent esa O'zbekistonda boshqalarga milliy taomlari sabab tavsiya qilishini bildirdi.

Foydalanish qulayligi bilan bog'liq natijalar ham yuqori bo'ldi. Respondentlarning 87,2 foizi o'zbek milliy taomlarini topish oson bo'lganini qayd etdi. 74,4 foizi esa ovqatlanish joylariga borish qulayligi sayohat taassurotiga ta'sir qilganini ko'rsatdi. Bu natijalar milliy taomlarning turistik jozibadorligi nafaqat ularning ta'mi va autentikligi, balki ulardan foydalanish qulayligi bilan ham bog'liqligini ko'rsatadi.

Umuman olganda, so'rovnoma natijalari o'zbek milliy taomlari turistlarning sayohatga bo'lgan qiziqishini oshirishi, gastronomik tajribani boyitishi, umumiy qoniqishni kuchaytirishi va O'zbekiston haqidagi ijobiy tasavvurni mustahkamlashini ko'rsatdi. Shu bilan birga, milliy taomlar qayta tashrif niyati va boshqalarga tavsiya qilish ehtimoliga ham ijobiy ta'sir ko'rsatgani aniqlandi.

Olingan natijalar o'zbek milliy taomlari turistlar uchun oddiy ovqatlanish vositasi emas, balki sayohat tajribasining muhim tarkibiy qismi ekanini ko'rsatdi. So'rovnomada milliy taomlarning O'zbekistonga kelish qiziqishini oshirgani, ularni tatib ko'rish safarning muhim qismi sifatida baholangani va taomlar xilma-xilligi yuqori ijobiy baho olgani gastronomik motivatsiyaning amalda ham sezilarli ekanini tasdiqlaydi. Bu holat maqolaning nazariy qismida ilgari surilgan gastronomik motivatsiya va turist xulq-atvori o'rtasidagi bog'liqlik bilan hamohangdir.

Muhokama qilinayotgan yana bir muhim jihat shundaki, respondentlar orasida autentiklik va madaniy taassurot bilan bog'liq ko'rsatkichlar ham yuqori bo'ldi. Taomlarni haqiqiy va an'anaviy deb qabul qilish, shuningdek ularni sinab ko'rish orqali mahalliy madaniyatni yaxshiroq tushunish haqidagi javoblar gastronomik tajribaning madaniy mazmun bilan uzviy bog'liqligini ko'rsatadi. Bu natija milliy taomlarning turist ongida mamlakatning tarixiy xotirasi, mehmondo'stligi va turmush tarzi bilan birga qabul qilinishini anglatadi. Shu

ma'noda o'zbek milliy oshxonasi nafaqat iste'mol obyekti, balki madaniy identifikatsiya vositasi sifatida ham namoyon bo'ladi.

Gastronomik qoniqish ko'rsatkichlarining yuqori chiqishi ham alohida e'tiborga loyiq. Ta'm va sifat, xizmat, muhit va umumiy taassurot bo'yicha ijobiy baholar milliy taomlar bilan bog'liq tajriba turistlarning safardan qoniqish darajasini kuchaytirishini ko'rsatadi. Bu yerda faqat taomning o'zi emas, balki uni taqdim etish usuli, ovqatlanish joyidagi xizmat madaniyati va atmosfera ham muhim rol o'ynaydi. Demak, gastronomik turizm samaradorligi ko'p jihatdan kompleks tajribaga, ya'ni mahsulot va servisning birgalikdagi ta'siriga bog'liq.

Tadqiqot natijalari milliy taomlar bilan bog'liq ijobiy tajriba O'zbekiston haqidagi umumiy tasavvurni ham mustahkamlashini ko'rsatdi. Respondentlarning katta qismi o'zbek taomlari mamlakat haqida ijobiy fikr hosil qilishga yordam berganini va milliy oshxonani O'zbekistonning o'ziga xos jihatlaridan biri deb hisoblashini bildirgan. Bu natija gastronomik tajriba bilan destinatsiya imiji o'rtasidagi bog'liqlikni tasdiqlaydi. Ya'ni, taom turist xotirasida alohida mahsulot sifatida emas, balki butun destinatsiyaning ramziy timsoli sifatida saqlanadi.

Qayta tashrif niyati va tavsiya qilish ehtimoli bilan bog'liq ko'rsatkichlar ham milliy taomlarning strategik ahamiyatini ko'rsatadi. Natijalarga ko'ra, gastronomik taassurot turistning keyingi qaroriga ham ta'sir ko'rsatgan. Bu esa milliy oshxona turistik qoniqishning yakuniy nuqtasi emas, balki sodiqlik va ijobiy og'zaki tavsiya shakllanishida ham muhim vosita ekanini bildiradi. Ayniqsa, tavsiya qilish ko'rsatkichining yuqoriligi gastronomik tajribaning kommunikativ qiymati ham kuchli ekanini ko'rsatadi.

Shu bilan birga, foydalanish qulayligi bo'yicha yuqori natijalar ham muhim amaliy xulosaga olib keladi. Milliy taomlarni topish osonligi va ovqatlanish joylariga yetib borish qulayligi turist taassurotiga ijobiy ta'sir qilgani gastronomik jozibadorlik faqat mazmun va ta'm bilan emas, balki infratuzilma bilan ham bog'liq ekanini ko'rsatadi. Bu jihat O'zbekiston sharoitida gastronomik turizmni rivojlantirishda logistika, joylashuv, navigatsiya va servis tizimlarini takomillashtirish zarurligini anglatadi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari milliy taomlar, gastronomik qoniqish, destinatsiya imiji va qayta tashrif niyati o'rtasida izchil mantiqiy bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi. Milliy taomlarga qiziqish gastronomik tajribani kuchaytiradi, ijobiy tajriba esa qoniqishni oshiradi, qoniqish o'z navbatida O'zbekiston haqida ijobiy tasavvurni mustahkamlaydi va bu holat qayta tashrif hamda tavsiya qilish niyatiga ta'sir qiladi. Shunday qilib, o'zbek milliy oshxonasi mamlakat turistik jozibadorligini oshiruvchi va hududiy brendingni mustahkamlovchi muhim strategik resurs sifatida baholanishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot natijalari O'zbekiston milliy taomlari turistlar sayohat motivatsiyasiga sezilarli ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi. Tadqiqotning nazariy tahlili va empirik natijalari milliy taomlar gastronomik tajribaning muhim tarkibiy qismi ekanini, ular turistlarda safarga qiziqish uyg'otishini, umumiy sayohat taassurotini boyitishini va O'zbekiston haqidagi ijobiy tasavvurni mustahkamlashini ko'rsatdi. Shu jihatdan milliy oshxona turistik mahsulotning yordamchi elementi emas, balki destinatsiyaning jozibadorligini oshiruvchi muhim omil sifatida namoyon bo'ldi.

So'rovnoma natijalari milliy taomlarga qiziqish, ularning autentikligi, ta'mi, sifati va ulardan foydalanish qulayligi turist bahosida alohida ahamiyat kasb etishini ko'rsatdi. Ayniqsa, gastronomik motivatsiya, gastronomik qoniqish va destinatsiya imiji o'rtasidagi bog'liqlik milliy taomlarning turist xulq-atvoriga kompleks ta'sir qilishini ochib berdi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, ijobiy gastronomik tajriba nafaqat safardan mamnunlikni oshiradi, balki qayta tashrif niyati va boshqalarga tavsiya qilish ehtimolini ham kuchaytiradi.

Tadqiqotning amaliy ahamiyati shundaki, uning natijalari O'zbekistonda gastronomik turizmni rivojlantirish, milliy oshxonani hududiy brending vositasi sifatida ilgari surish, turistik xizmatlar sifatini oshirish hamda gastronomik infratuzilmani takomillashtirishda qo'llanishi mumkin. Xususan, milliy taomlarning turistik marshrutlarga faol integratsiyasi, ularni taqdim etish madaniyatini rivojlantirish va turistlar uchun qulay gastronomik makon yaratish mamlakatning turistik raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ali M., Puah C., Ayob N., Raza S. Factors influencing tourist satisfaction, loyalty and word of mouth in selection of local foods in Pakistan // British Food Journal. 2019.
2. Amiriddinova M. Gastronomic tourism as a strategic driver of tourism development in Uzbekistan // Ilg'or iqtisodiyot va pedagogik texnologiyalar. 2025.
3. Apak Ö., Gürbüz A. The effect of local food consumption of domestic tourists on sustainable tourism // Journal of Retailing and Consumer Services. 2022.
4. C.M. Hall, L. Sharples, R. Mitchell, N. Macionis and B. Cambourne, Editors, Food Tourism Around the World: Development, Management and Markets, Butterworth Heinemann, Oxford (2003) ISBN 0-7506-5503-8 (392pp., £24.99)
5. Çakır H., Çakır E. The effect of tourists' local food consumption motivations on behavioural intention and the mediating role of destination image // Worldwide Hospitality and Tourism Themes. 2024.

6. Cordova-Buiza F., Gabriel-Campos E., Castaño-Prieto L., García-García L. The gastronomic experience: Motivation and satisfaction of the gastronomic tourist—the case of Puno City, Peru // Sustainability. 2021.
7. Jalilov Sh. Gastronomik turizmni tashkil etish masalalari // Zamonaviy iqtisodiyot va innovatsiyalar. – 2022. – №4(3). – B. 60–66.
8. Kim, Y. G., & Eves, A. (2012). Construction and validation of a scale to measure tourist motivation to consume local food. Tourism Management, 33(6), 1458–1467.
9. Kivela, J., & Crofts, J. C. (2006). Tourism and gastronomy: Gastronomy's influence on how tourists experience a destination. Journal of Hospitality & Tourism Research, 30(3), 354–377.
10. Komilova N., Matchanova A., Safarova N., Usmanov M., Makhmudov M. Some socio-economic aspects of gastronomic tourism study // Studies of Applied Economics. 2021.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100